

Després de la Xina i Rússia, els catalans

El català serà el convidat d'honor de la fira Expolangues, que tindrà lloc a París del 3 al 6 de febrer. Serà una fita en el reconeixement del català, diu Josep Bargalló, director de la Fundació Ramon Llull. Els patrons de la fundació hi presentaran el document "El català, llengua de 10 milions d'europes".

EL TEMPS

Joaquim Puig, alcalde de Morella; Bernat Joan, de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya; Mario Conoci, vice-sindic de l'Alguer; Marcel Mateu, conseller general dels Pirineus Orientals; Jaume Bartumeu, cap d'Andorra; Josep-Lluís Carod-Rovira, vice-president de la Generalitat de Catalunya; Salvador Giner, del IEC; Albert Moragues, conseller balear; Joan Viñas, de la Xarxa Vives; i Josep Bargalló, del Ramon Llull.

Després de la Unió Europea (2009), la República Popular de la Xina (2008) i la Federació Russa (2007), la llengua catalana. La fira internacional d'idiomes i cultures Expolangues de París té com a convidada d'honor la llengua catalana. L'edició d'enguany es durà a terme del 3 al 6 de febrer. L'Institut Ramon Llull n'ha organitzat la participació amb el lema "El català, la llengua de 10 milions d'europes".

"És un fet històric, d'una importància extraordinària", diu Josep Bargalló,

director de l'Institut Ramon Llull i de la Fundació Ramon Llull, organisme representatiu d'entitats i institucions de totes les comunitats de parla catalana.

Ho és, pensa Bargalló, per més d'una raó. En primer lloc, perquè la Fira Expolangues, que enguany arriba a l'edició que fa 28, mai no havia convidat una llengua que, a diferència de les oficials -d'Europa o de fora-, lluiti pel seu reconeixement ple sense tenir cap estat fort al darrere.

En segon lloc, perquè la fira es fa a l'estat francès, tradicionalment es-

querp a les llengües que ells en diuen, amablement, *regionals*, i que, a més, durant anys i panys han estat anomenades, despectivament -i encara ho són en molts àmbits, científics inclosos-, *patois*.

I, en tercer lloc, perquè és important que el català sigui present, com una llengua adulta i moderna més, en una fira que exposa, amb esperit competitiu, la relació de les llengües amb les noves tecnologies, és a dir, que divulga els avenços que es fan en aquest camp a tot el món.

Però darrere la presència catalana a la fira de París hi ha un altre fet de gran significació política.

A través de la Federació Ramon Llull s'ha aconseguit que per primera vegada la presència oficial catalana a la capital francesa sigui representativa –representativitat política i acadèmica– de tots els catalanoparlants.

Pel que fa a Catalunya, l'Alguer, les Illes, Andorra i Catalunya Nord, a través de les màximes instàncies democràtiques, siguin nacionals, regionals o locals. I, pel que fa al País Valencià, amb la Xarxa de Ciutats Valencianes Ramon Llull, a banda la Xarxa Joan Lluís Vives d'Universitats.

“La representació de la llengua catalana per primera vegada en una activitat internacional –diu Josep Bargalló– anirà a càrrec dels màxims representants institucionals de cada territori. Això fa que la nostra presència a París

constitueixi una fita importantíssima en el camí del reconeixement de la nostra llengua.”

Es tracta del primer projecte d'abast internacional promogut des de la Fundació Ramon Llull. Juntament amb la Fundació, també hi participen el Departament d'Innovació, Universitat i Empresa, la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i la Xarxa Joan Lluís Vives d'Universitats.

Jornada històrica. Josep-Lluís Carod-Rovira, vice-president de la Generalitat de Catalunya, va qualificar de “jornada històrica” l'acte d’“unitat institucional pel català”, durant el qual es va fer la signatura del document que demana el reconeixement del català com a llengua europea.

La jornada va tenir lloc el dia 21 de gener a la seu de l'Institut d'Estudis

Carod-Rovira escolta Jaume Bartumeu en presència de Moragues i Bargalló.

Catalans. Hi van ser presents els màxims representants de les institucions que acudirán a Expolangues, en nom de la llengua catalana.

La representativitat serà completa quan, en un futur –que, ara com ara, no es pot preveure–, la presència institucional valenciana sigui la màxima. Però els ajuntaments valencians presents a la Ramon Llull ja representen al voltant de mig milió d'habitants.

El català, llengua de deu milions d'europes

Els patrons de la Fundació Ramon Llull han signat el document “El català, llengua de 10 milions d'europes”, en què es remarca la força de la nostra llengua i se'n reclama un reconeixement més gran a les institucions internacionals, especialment les europees.

Els sotasignats, representants de les nostres respectives institucions a la Fundació Ramon Llull per a la projecció internacional de la llengua i la cultura catalanes, organisme oficial que engloba representants de les administracions de tota la comunitat lingüística catalana, amb motiu de la presència de la nostra llengua com a convidada d'honor a la Fira Expolangues, a París, volem fer públic que:

Ens felicitem perquè la llengua catalana és la convidada d'honor d'Expolangues 2010, la prestigiosa fira internacional, que se celebra a París, dissenyada per promoure l'aprenentatge de les llengües, defensar el multilingüisme i desenvolupar la comunicació internacional. Aquesta cita té una significació molt especial

perquè la llengua catalana es presenta amb una visió de normalitat i no com a llengua minoritària, sinó com a llengua europea i transfronterera. El català és una llengua d'una gran vitalitat, la qual cosa es posarà de manifest a l'Expolangues 2010.

El català és la llengua habitual d'una comunitat de persones, formada per més de 10 milions de ciutadans europeus, parlada en quatre estats, i que ha arribat fins avui, com a llengua viva i activa en tots els àmbits d'ús, malgrat les adversitats que ha hagut de superar, històricament, en la majoria d'estats en els quals és parlat.

El català és la 12a llengua europea més parlada, més que el suec o el danès, no cal dir que més que el finès, el maltès, el gaèlic, l'estonià, el letó, el

lituà o l'eslovè, i gairebé tant com el grec o el portuguès. Tanmateix, el català no gaudeix, encara, d'un estatus d'oficialitat plenament reconegut en tota l'arquitectura institucional de la Unió Europea.

Confiam que les institucions europees sabran vertebrar una reacció positiva perquè el català adquireixi el rang de plena oficialitat lingüística en el marc europeu. Com a representants institucionals dels territoris de llengua catalana tenim la voluntat política i el deure de defensar aquesta oficialitat.

Quan Europa parla de diversitat no es pot referir només a diversitat entre estats, sinó que cal que adopti el concepte de la diversitat profunda de les societats europees, de diversitat real, i un primer pas inajornable en aquest sentit seria reconèixer oficialment realitats lingüístiques tan sòlides i clares com la del català, idioma usat diàriament per deu milions d'europes.

El català és una de les poques llengües que té traduïts tots els clàssics grecs i llatins, així com els grans noms del pensament i la literatura universals.

A París, l'Institut Ramon Llull –que ja fa temps que és present a Expolangues– farà èmfasi en els tres àmbits de la fira: el tecnològic, el pedagògic i el turístic.

A Expolangues s'hi veurà, promet Josep Bargalló, una llengua moderna i molt present a les noves tecnologies.

Això de banda, el canal TV5 emetrà 200 vegades un espot sobre la llengua catalana en què participa l'actor Sergi López, molt popular i especialment estimat a l'estat francès.

Durant els quatre dies de la fira es presentaran diverses eines d'aprenentatge i ús de la llengua –moltes de les quals en línia–, com ara Parla.cat, Intercat.cat o bé el Termcat.

El català, gràcies a Intercat.cat, recorda Josep Bargalló, és l'única llengua que té un domini propi a internet. I Parla.cat és un dels millors recursos que hi ha per a aprendre una llengua en xarxa.

Igualment, es faran diverses conferències i taules rodones, amb participació de totes les institucions que han col·laborat en el projecte.

El dia de la inauguració es projectarà un documental amb *escenes* de tots els territoris amb gent parlant català.

Per exemple, Pep Guardiola amb el Barça, la policia andorrana, la transmissió d'un partit de la USAP de Perpinyà, una família del País Valencià el dia de Nadal...

A la programació també es destaca un recital de la poetessa andorrana Teresa Colom i les actuacions musicals dels grups balears Projecte Mut i Tiu. L'activitat de cloenda, el dissabte 6 de febrer, anirà a càrrec d'Els Comediants.

Les experiències pedagògiques catalanes presents a París aniran des de la presentació de La Bressola a l'oferta

de cursos d'estiu a través de la Xarxa Vives. Sense oblidar Escola Valenciana, que presentarà els 25 anys de trobades de la Festa per la Llengua.

A més de La Bressola, els Pirineus Orientals divulgaran què fa Perpinyà per desenvolupar l'ús i l'aprenentatge del català, i quins recursos pedagògics i eines en línia han endegat.

Amb més de 25.000 visitants i més de 200 expositors que representen més de 60 llengües de 20 estats diferents, Expolangues és un referent en l'àmbit de l'educació any rere any.

Durant quatre dies, participants i visitants podran conèixer la llengua i la cultura catalanes.

L'objectiu d'Expolangues és presentar les diverses possibilitats d'aprendre un idioma i informar sobre les cultures, les característiques lingüístiques i els programes d'educació de les llengües que hi participen; significa un

És una llengua amb una indústria editorial de primer nivell i de llarga tradició, amb més de 10.000 títols l'any, circumstància que ens converteix en la 20a llengua que més edita del món, malgrat ser la número 84 en nombre de parlants, entre les més de 6.000 existents. El català ha estat, és i continuarà sent una llengua de cultura.

Tenim una llengua oberta al món, i som la 10a llengua en nombre de traduccions. Una llengua i una cultura preocupades i ocupades en la seva difusió internacional, amb la voluntat de compartir i dialogar amb totes les altres llengües i cultures.

Ramon Llull, justament, va ser, fent-ho en català, el primer a utilitzar una llengua romànica per tractar temes científics, tècnics i filosòfics. Des dels orígens com a idioma diferenciat del llatí, som parlants d'una llengua imbuïda en la modernitat. El català és, avui, una llengua abocada a les noves tecnologies.

Som pioners també a internet. En aquest sentit, des del 2006, els usuaris poden registrar-se en el domini “.cat”, un domini genèric adreçat a la comunitat lingüística i cultural catalana. La presència a internet de la nostra llengua és molt superior al seu pes

demogràfic, així com el grau d'activisme en totes les matèries de la nostra comunitat de blocaires, la nostra societat civil i les nostres empreses: els 8ns en nombre de blogs, els 14ns en ús de Google i els 15ns a Viquipèdia. Som capdavanters també, i així ho volem mostrar a Expolangues, en l'aplicació de les noves tecnologies a la difusió, l'ensenyament i l'ús de les llengües com el curs d'autoaprenentatge del català en línia “Parla.cat” i el portal “Intercat.cat.”

Concebem la llengua també com un factor d'identitat cultural col·lectiva i com a eina de cohesió social. Som una comunitat lingüística viva i creixent, nodrida de noves incorporacions de parlants, fruit dels canvis demogràfics, provinents sovint d'altres contextos culturals i lingüístics. Alhora, desitgem que la comunitat internacional valori la importància del nombre de parlants de català i incorpori aquesta llengua en les estratègies de multilingüisme en l'àmbit del consum, com ja fan moltes universitats d'arreu del món, en el vessant acadèmic. Així mateix, el nombre notable de turistes catalanoparlants en els circuits convencionals, hauria de ser tingut en compte en l'atenció

lingüística regular en les ofertes de viatge, guies, museus i indrets d'interès general.

El català, doncs, com a expressió de modernitat, lligada a les oportunitats del futur i vinculada alhora a una riquíssima tradició cultural de segles que ja és patrimoni de la humanitat sencera, el català com a llengua d'integració i cohesió social, el català com a llengua de les noves tecnologies, i el català com a llengua a compartir, aquest és el patrimoni que Expolangues ens permetrà mostrar de nou al món sencer.

Barcelona, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, el 21 de gener de 2010.

Jaume Bartumeu, cap del Govern d'Andorra.

Josep-Lluís Carod-Rovira, vice-president del Govern de la Generalitat de Catalunya.

Albert Moragues, conseller de la Presidència del Govern de les Illes Balears.

Marcel Mateu, conseller general dels Pirineus Orientals.

Joaquim Puig, alcalde de Morella.

Mario Conoci, vice-síndic de l'Alguer.

JORDI PLAY

Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull i de la Fundació Ramon Llull.

punt de trobada dels professionals, les editorials i les institucions implicades en l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües.

A les taules rodones es tractarà, entre més qüestions, dels estudis catalans a l'estat francès i, a les conferències, de la unitat i la diversitat de la llengua catalana.

El tercer àmbit d'actuació catalana a Expolangues serà el turístic. Es basarà en l'exemplar especial que la revista *Vocable* –present a tots els instituts francesos– dedica a Expolangues, La publicació ha organitzat un concurs sobre la llengua catalana i els premis, oferts per l'Institut Ramon Llull, consisteixen en viatges i estades a Andorra, Barcelona, Palma i Girona.

La revista recorda als seus lectors que el català és una llengua romànica viva parlada per deu milions d'europeus que existeix de fa més de mil anys.

“Àmpliament utilitzada als mitjans públics i privats dels territoris de llengua catalana –diu–, forma part de les 20 llengües del món més utilitzades a internet, on té el seu propi domini: .cat.”

També diu que el català és present a 160 universitats de tot el món, una vintena de les quals són a França.

Josep Bargalló pensa que, després de la campanada que farà el català a París, el govern francès difícilment en podrà ignorar la importància.

La Fundació Ramon Llull ha comptat amb la col·laboració absoluta i plena del Consell Regional dels Pirineus Orientals. El cap de la institució, Marcel Mateu, president la Comissió de Patrimoni i Catalanitat, ha actuat amb el mateix

EL TEMPS

La revista *Vocable* promou el català a través d'un concurs, a Expolangues.

entusiasme que el govern d'Andorra, el de Catalunya i el de les Illes. Arran del debat que hi ha a França sobre la protecció de les llengües *regionals*, el polític ha vist que Expolangues pot ser un pas decisiu en el reconeixement del català a l'estat francès.

Lluís Bonada

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Blai

Diuen que habitava en una màgica i fecunda cova, de la qual sortia per trobar la llum. Ho recull la primerenca i preciosa traducció de la *Llegenda Àuria* de Varazze, feta al segle XIII a l'*scriptorium* de Cuixà: “E en una balma ell féu vida d'ermità, en lo qual lloc li aportaven què menjar los aucells.” Era sant Blai, que cada 3 de febrer ompli de festes la nostra nació, un incert bisbe de l'armènia Sebaste dels tèrbols anys 300, poc documentat. Però allà on manquen testimoniatges hi ha els nostres goigs: “Fo-

res un ínclit baró/ mans, pur i innocent,/ continent i abstinent/ i humil sense presumció.” I es curiós. Som al moment de finir el temps més dur del gelat hivern (“si la Candelera riu, ja som a l'estiu”) i a sant Blai se li atribueix el mateix paper que a l'emblemàtic ós, símbol d'un déu guaridor, adormit durant el fred i que, amb el seu despertar i abandonament de la maternal gruta, marcava l'inici del Carnestoltes, era nunci de primaverals mels.

La seua dilatada popularitat li ve d'un suposat miracle: una probable mare li va presentar el seu fill “a punt de morir asfixiat a causa d'una espina de peix” que s'havia empassat i, sense pensar-s'ho –a grans mals, grans remeis!–, va encreuar dos ciris i, res, que “va

EL TEMPS

Imatge de Sant Blai.

fer expulsar l'espina”. Infant salvat: “Sant Blai gloriós, deixa el xiquet i emporta't la tos.” La gesta li donà fama internacional. I, damunt, en un món sense seguretat social, ja no se li acabà la feina fins els nostres dies. Déu el va premiar amb l'ofici de metge, sense títol de la universitat arxitalibana de València, i celestial especialista en goles

profundes. Per això cobreix els nostres països de ritus, pastes, panets, coquetes o *santblaiets* per a engolir a fi de preservar laringes, faringes i pulmons de les malalties que els són pròpies: “A tothom assegura/ dels mals de gola/ feliç i venturosa cura.”

Periodista